

Locuinta Redactorului
si
Cancelaria Redactiunii
e in
**Strat's tragatoriu [Lö-
vészuteza], Nr. 5.**
Scrisorile nefrancate nu se vor
primi decat numai de la coresponden-
tii regulari ai „Federatiunii.”
Articoli tramisi si nepublicati se
vor arde.

FEDERATIUNE A

Diurnalul politicu, literar, comercialu si economicu

Va esî Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a

Pretul de Prenumerat^{ie}
 Pre trei lune . . . 8 fl. v.
 Pre siese lune . . . 6 " "
 Pre anului intregu . 12 " "

Pentru România :
 pre a. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
 " 6 luni 16 " = 16 " "
 " 3 — 8 " = 8 " "

Pentru Insertiuni :
 10 or. de linia, si 80 or. tacs'a tim-
 brale pentru fisele-care publica-
 tiune separatu. In locul deschisut
 20 or. de linia.
 Un exempliar costa 10 cr.

Scire electr. partic. a „Feder.“

Data Clusiu 8. iuniu 10 ore — min. d'in di
 Sosita Pest'a 8. , 10 , 20 , ser'a
 , la Red. 8. , 11 , 40 , noptea.

Comitatulu centrală națiunale d'in districtulu Clusiului, telegrafă Parintiloru Metropoliti: că nu recunoște decisiunile conferinției Sabiiane, rogându-i să conchiamă conferinția „generale la Alb'a-Iuli'a“, mai nainte de alegerile dietali, fiind că fară de programu națiunale, statorindu in acea conferință, „nu“ voru participa la alegeri, ci voru ramană passivi.

Pest'a, — ^{30. maiu}
_{11. iuniu} 1872.

Contele Lonyai chiamasse căti-va barbati de incredere d'intre deputatii uniunisti d'in Croati'a spre a se suatu in privint'a convocarii camerei croatice. Se dice că resultatulu conferintiei ar fi fostu multiuumitoriu si că D. Lonyai ar fi dussu cu sine insu-si testulu rescriptului convocatoriu, formulatui inca in Pest'a. Cu tote acestea, doi omeni ai sistemului vechiu D. Mazuraniciu (fostu cancellariu Croatiei) si D. Priti'a (f. consil.) au fostu chiamati la Vienn'a spre a assiste la ulteriorile conferintie ce se voru tiené acolo potrivit presiedinti'a imperatului insu-si. Ce s'a decisu la Vienn'a nu se scie inca, se dă cu socotela inse, că differintiele nu sunt complanate si decisiune definitiva in cestiunea croata nu s'a luatu, petru că altmintrea de unde ar proveni marea ansietate si ingrigire de care este cuprinsu guvernulu ungurescu, ansietate si ingrigire ~~co-se vedea din articolii suspecții~~ rielorу officiose si a nume a celui mai officiosu intre officiose a diuariului nemtiescu „Pesther Lloyd“ care in Nr. sеu de domineca, relativu la nefavoritoriu resultatu allu alegerilor croatice, dice că pentru guvernulu ung. nu de a remane la putere (?) este cestiunea vitale, ci aseturarea pac-

potere, este cestiuica vitală, și assecurarea poterului d'in 1867. Nu modificarea relațiunilor Ungariei cu Croația formulate prin legea d'in 1868, căci în astă privinția unu punctu sau altulu se poate modifică, nu acesta ne interesează, dice „P. L.“ că dietă Croației să nu tramita în cameră Ungariei deputati de acei-a, cari în privința cestiunii publico-politice (de statu) să se dea în partea opoziției noastre spre returnarea partitei deachiziție. Adeca returnarea puterii deachizitorului guvernamental, cari susțin guvernul, va să dică: temerea este totu pentru „potere“ și nu mai pentru putere și pentru assecurarea acestei-a guvernului ung. este gata a calcă și lege și dreptate. Vocea oficială d'in diariul officiosu „P. L.“ (căci toti articlui cei mai de frunte în cestiuni politice de mai mare însemnatate, ce aparțin acestu organu ministeriale, sunt fabricați de a dreptulu în officina ministeriale) este destul de indiscreta, — precum însă și dice, și destul de impertinente, precum dicem noi, — d'a provocă pre croați ca încă mai nainte de deschiderea camerei lor să dea d'in indemnul propriu (!) garantia de ajunsu despre sinceritatea intenționălor, va să dică: d'a nu se uni cu opoziția spre trantirea deachizitorului. — De unde nu, apoi dietă Croației se va dissolve era mai nainte d'a se adună. — La aceste amenintări officioase, organele partitei naționale croațice respund, că nu li pasă de elle să că bine să vedia guvernulung. ce face. Amințescu apoi cuprinsul pactului bilateralungrocroaticu, inarticulat prin lege, alu carui parte esențială este și legea care obliga pre ministeriulung. d'a convocă dietă Croației pana cu finea lui lunii, a. c. Ar fi dura flagrantă calcare a legii de impacatiune dacă Croația s'ar escinde și preste acestu terminu de la participare la guvern și administratiune. Mai de parte convocarea dietei croațice este necesară chiar d'in punctu de vedere ungurescu încă și pentru alegerea membrilor delegațiunii, a caror mandat au incetat d'in minutul candu poporului i-sedede ocazia unei d'areinnolacestu mandat, adeca prin insu și actulu alegerii. Iu fine considerandu starea cea agitată a spiritelor

in Crotia, assemene politica, dice „Wanderer“ ar' desceptă nefericită suveniri de ura națiunale si guvernulu d'in Pestă ar' stă acolo, unde stetesse in augustu 1848 unu situ ministeriu d'in Pestă Ce? Natiunea ruagiara vere sè se faca parcalabulu (temnitiariulu) națiunilor sorori? Odiosu si totodata periculosu officiu acestu-a, că-ci prin ellu se perde libertatea si communitatea propria, prospetimea rarea si pacea... Limba destullu de chiara si la intellessu.

Fratii nostri d'in Transilvania, in estrem' a loru perplessitate chiama pre omenii cei cu missiune, pre profeti, pre cei antâiu veniti, că sè li venia intr' ajutoriu, că-ce d'insii de sine nu mai potu ! Generatiunea prezente par' că nu mai scis că este urmator'a cellei d'in 1848 ; par' că este cea d'in dillele uniunii magiaro-sasiloru, candu li-se impusesse servitutea politica. Dieu ni vine a crede că au meritatu atunci si este aproape si acum d'a merită sclavagiulu. Altmintrea se apera libertatea, autonomia si ceea ce este atâtù de scumpa pentru unu poporu „onorea natuunale.“ Sè speràmu că profet'a dñuariului „Wanderer“ care dice că romanii transsilvaneni se voru sfasiá in doue castre, nu se va plini. Acestu diurnal assemenandu siovaitur'a romaniloru ardeleni, cu siovaitur'a clericaliloru d'in Ungaria, dice că, de ora ce Metrop. Siagun'a agitedia cu zelu pentru guvern si de ora ce influinti'a SSale este destullu de mare, scissiunea ceste probabile. Noi dicem, că influinti'a SSalle, fia si SLor, u neci candu n'au fostu mai impotente decâtú chiaru acum. Si acest'a se va adeveri nu preste multe dille si se va adeveri pre facia in congressu, de se va tiené.

Se vorbesce că ministrul de justitie D. Bitto și culege catrafusele. Facea bine daca le culegea mai de multu și a nume mai nante de organizația justitiei. D'al minte noi am discutat de multu că acestu ministeriu cu Lonyai în frunte cu anevoie va vedea facia dietei venitorie. Stămure langa acesta prognosticare.

Visit'a dufenului italianu la curtea de Berolinu a datu ansa la multe combinatiuni si espectoratiumi, unele mai interessante decatul altele. Si totu acestei visite sunt d'a i se atribu si acelle contemplatiuni — relative la poterea lumesca a papei, — ce foi'a oficiosa „Nordd. Allg. Ztg.“ le impriveze intr'unu articlu, nu de pucina insemmnetate, d'in care estragemu urmatoriele :

„Clironomul italianu — dice numit'a foia — petrece inca d'impreuna cu jun'a sa socia in capitalea imperiului germanu, si viuele simgratii ale publicului si ale pressei nationale i insocescu pretotindenea. De secoli incoce sortea Italiei era identica cu a Germaniei . . . Rom'a era pentru Itali'a lini'a de la Main, dar' diu'a de la Sédan a deeisui in favorul ambelor acestoru staturi. De atunci a mai ramas in inimele acestoru doue tiere numai unu adversar, pentru amendoue comunu, pentru amendoue asemenea amenintatoriu, si acestu-a este : Dominatiunea calugaresca, inimica statelor. Scopulu jesuitismului este, d'a recasigá poterea lumesca cu estensiunea possibile a poterei spirituale, si intru ajungerea acestui scopu elu nu se sfiesce a aplicá ori-ce midiloce. Statul besericescu s'a nascutu d'in o^o donatiune, d'in unu fendu alu principilor germani. In tempu de mai multi secoli, celu pucinu pâna la Grigoriu XII, alegerea papii, spre a poté fi valida, ave trebuintia si de aprobarea imperatorelui germanu. Franci'a sub Napoleonu I. a secularisatu statulu besericescu, si restauratiunea lui n'a fostu unulu d'intre cele mai mici refe ce le-a seversită restauratiunea de la 1815. D'in acelu tempu statulu papalul a esistat numai prin jalusi'a poterilor catolice si in urma prin preponderantia Franciei, si cu acést'a a trebuitu să cadia si elu. Asta-di restauratiunea lui ar fi possibile numai prin arme straine. Dar' contr'a unei asemenei amenintarii noue a independentiei sale, Itali'a s'ar sc'i aperá si si-ar si afă in Germani'a pre aliatulu seu. Unde interesele presintelui si ale viitorului stau intru-o legatura asie de strinsa, acolo nu este nevoie de contracte. Prin sympathiele poporelor si prin interesele reciproce bine-pricepute staturile se lega mai strinsu la-olalta, decât prin contracte. Va fi detorintia imperiului germanu d'a veghiá, că clerulu să nu si-veneze scopurile sale afara de stata si nu a asupr'a statului. In ~~un~~ tempu, candu cele mai mari poteri-pamentesci, basate pre trecutulu loru mare si gloriosu, si-au pusu in se-margini, stavile de dreptu, o dominatiune calugaresca netiermita nu este decât unu anacronismu ; imperiul va frange acostu absolutismu cu consentientulu generalu alu natiunii. Itali'a, care in capitalea sa ocoretesc cu demnitate si libertate legala pre capulu supremu alu besericel romane-catolice, inca are d'a nadi aceleasi interesse.“

Inainte de alegeri

Diua, in care alegatorii sunt chiamati la urna, s'a decisu acum in mai multe cercuri electorale. Nu sufere nici o indoieala, cumca actulu de alegere va fi sgomotosu, — va fi resbellu crancenu intre Dreptate si Corruptiune. Unde n'au fostu de ajunsu milioanele, argintii lui Iuda, pentru cumperarea Cristosului nationalu : poterea va folosi battele, ciomagele, si va capacitate cu forța brutala.

Alegatorii romani trebuie să le prevădă tote aceste; deci trebuie să fie bine pregătită la elle, spre a potă intempiна chiar și faimosele ciomege plumbuite, de Ceugeru, Tyukod, etc. care voru jocă éra mare multă slăbență.

Vor fi bine pregatiti asié, ca după ce s'au inscris cu totii, să mergă și la urna cu totii. Unirea face puterea; unde-su doi puterea crește, — și dusmanul nu sporesc... .

Ni-s'ar poté imputá că indemnàmu la violentia. De parte sè fia ! D'in contra dorimu că blandulu si pacificulu nostru poporu sè se feresca de ori ce felu de mediul-loce silnice. Candu inse ni-aducemu aminte de acelle acte sangerose, unde minoritatile magiare au recursu la voturi plumbuite ca d. e. la Cehu, si dupa ce s'a omoritu si vulneratu mai multi omeni nevinovati, si dupa ce, in locu d'a se face dreptate, punindu-se criminalii, inca pre de a supr'a romanii au fostu si batjocuriti de fricosi, lassi, etc. nu este de prinosu a sci că natur'a ne a indiestratu cu dreptulu de aperare. moderamen inculpatae tutelae. Candu esci atacatu, nearmatu, a nu te aferă este lassitate. Bechiarii, odata si bine frecati, nu se voru incumetá alta data. Neci odata romani batajai n'a inceputu, li servesc spre lauda, inse că atacati nu s'a aperatu li-s'a imputatu de lassitate, sè nu li-se mai impute.

Aceste scene, ce e dreptu, nu servescu spre onoarea statului Stulci Stefanu ; omulu de omenia se scarbesce de elle, de aci a provenit si in trecutu ore-si care indiferentismu facie de actul alegerilor, ceea ce a causat daune immense causei noastre nationale ; dar' candu este vorba de esistintia seu neesistintia, candu suntemu atacati in cele mai vitali interese nationale, trebuie sa incepem si sa con-

tișoamă luptă barbațescă, cu tarță, și nu voru să pedeceze, fie cără de mari, cari să nu le potem înlatura.

Candu ni-se ataca chiaru existenția, vițea națională nu poate fi vorba de midiloca iertate și neieritate, până candu acestea nici contrariul nostru nu le obseveră.

Animalele, paserile, insectele, cătu se nevoiesc ele pentru scaparea vieției; ce poate, ce trebuie să facă omul, o națiune pentru salvarea existenței și intereselor sale naționale?

Este aproape diu'a, unică diua ce numai în trei ani și are una-dată aniversară — candu poporul este chiamat să se declară serbatorește asupra sortii sale, 24 de ore în mană poporului; trei ani de dile în mană „domnilor.” 24 ore sunt de ajunsu pentru a dă directiune în 3 ani; tempu pre cătu de scurtu pre atât de însemnatu, — vă celor ce profană și acăsta unica diua a poporului!

Candu fia-care cetățenii să-ar pună mană pre anima în diu'a de alegere, candu fie care fiu alu națiunii romane și a celoralte naționalități să-ar' priepe acum'a, una-dată în trei ani lungi detorintă cătra sine, patria și națiune; dillele poporului și a națiunii romane ar fi mat senină, patria n'ar fi mai multu cuibulu, celoru privilegiati prin nedreptate.

Barbati inteligenți, omenii poporului, cari vi doriti vă și fiilor vostru o sorte mai bună, mai fericită: faceti ca poporul să-si pricăpa și împlinescă detorintă în diu'a de alegere!

Acăsta unica diua și de ajunsu pentru salvarea causei și onorei naționale!

Un u f i u a l u p o p o r u l u i .

Reginu (Ardelu) în iuniu 1872.

Intelligentă romana din Reginulu sesescu și giură concentrându-si increderea și acțiunea în persoanele lor I. Maior, Grig. cav. de Botta, Alessandru Silas și Simeon Crainicu, înce în anul 1861. susținuseră planșore în contra protopopului și parohului gr. cat. din Reginulu sasescu d. Michailu Crisianu, pentru mai multe abuzuri vătămatorie de binele public și respectivă a averilor besericesci, și scolare, și investimentului și moralului religios, — facia în punctele acuzației, cari erau grele, ven. consistoriu de Blasius în restimpu de unu anu nă investigați caușă, până candu ne mai potendu a esă din antea sollicitările în anul 1862 la 20 noemv. sub nr. 968. ceru de la acuzații depunerea a 500 fl. val. aust. pro securitate expensarum procesualum si totu-de-oata liimpuse, că să aduca probe și documente în contra incusatului, va se dica, pre acuzații în contra inculpatului i fecera actori si pre estă inctu, adesea causei penale, si prin urmare ex offo persecuande, i de deră natură unui procesu civil. Actorii numai că să dovedesca soliditatea acțiunei incepute, depusseră cauțunea de 500 fl. va se dica cumperara midilocoile prin cari să li se administre dreptatea, si passindu ca actori în contra protopopului, fure siliti a spesă pentru camicarea documentelor și a altoru probe cari altmirea erau a se adună pre calle oficioasa.

Îndu calea asternută cu 500 flor. începă machina cea grea a miscă, si prin comisiunea esmisă termină învestigația în 21 mart. 1864, si îndu că după parerea sa s'a finită pră jute, mai încrăea cu concertația partilor litigante prin replică, la pâna duplice quadriglice processuale, până la anul 1866. 10 sept. Dara îndu că unoră d'intre santi, si estmodu să fieea caușă pră curundu, mai îndrugara cu relegarea causei la forul vicariatului sagărasiului, bine scîndu, că în contra acestei procederi să va face esceptiune chiaru din partea inctului, ce s'a si intemplatu, si prin urmare în 1867. lună maiu, molul curse la albiu sa regulată, totu processulu resosă la ven. cons. metropolitanu, urmatorii pescarilor iosei, vedindu ca tărbacelă e mare, mai acceptări pâna candu va sosi curatfrea nu a apei inglodurate, ci dora a actorilor după acestu pamentu trecitorin — si estmodu numai în lună dec. 1870 si lună mart. 1871. luără caușă la desbatere finale, cugetandu, că unu deceniu totu-si se recere pentru că mireai să potă capetă judecata în contra unui protopopu.

Ei Sinode! Sinode! unde petreci în umbrele noptii? căci radiile taie prevestitorie de demanetă vieției noastre constituționali ar' desceptă pre multi somnuroși din letargia și apăthia ce i impresora, la o acțiune mai interitoria, si o energie receruta de salutea republicei spiretuali... a besericiei noastre.

Dupa multe doreri totu-si s'a nascutu judecată în 17/5 maiu 1871; inante de ce amu aretă in se resultatul ei, trebuie să spunem unele impregiurari premerse cu ocazia investigației; d. canonico esmu — cu ocazia investigației tineră logodnă flică sale, cu fiul său incusatului protopopu, si estmodu investigatorulu se incuseră cu incusatulu pre speselle depuse de acuzații; totu acestu escuru ex officiu, luă parte la aducerea sentinței precum si alti doi canonici unulu consangueni, si altul addictu cu intimitate incusatului, in contra caroră-a să facă esceptiuni de acuzațiori.

Tote că ună... acuzațulu se dejudeca la suspensiune pre unu anu de la officiul si beneficiul protopopescu, si să solvăsea in spesesse 250. fl. va se dica diumetate din cauțunea depnsa de acuzații, totu odata să pere si de la acesta 250. fl. si asiè summă rotunda de 500. fl. se re-

mană in spesesse, că ci vedi bine e greu a scoate ceva din gură leului.

Minunat lucru! în sentinția se dice, că protopopulu să aflatu vinovat:

1. în neimplementarea officiului protopopescu cu privire la revederea răthunilor si inspectiunea la averile besericesci si ale scolelor;

2. vinderea si schimbarea realităților si relaxarea datorielor active de ale besericelor, impedescarea execuției esoperate in favoareă besericiei si scoterea banilor de la detorintă besericiei, tote fără de scirea si invioarea ordinariului;

3. procedere ilegală cu nesce docenti si invioarea in reducerea lefelor;

4. involari in dreptul ordinariului de a dispensa dela pedecele canonice de castoria, si negligerea revizuirii matriculelor;

5. ignorantia culpabilă;

6. neglegerea matriculelor; sub aceste puncte principale sunt deduse multe, multe casuri speciali. Nu vomu ostens pacientă publicului cu ele, totu-si nu potem lasă neamintita o impregiurare, că vener. consistoru metropolitanu pentru acoperirea speselor a postitu anticipative 500 fl. val. aust. dela actori, si in sentința finală nu face liquidatiune, ci că si candu ar fi ex debere, că să se exhauste tota cauțunea, diumetatea speselor o aruncă in capulu actorilor, era spesele actorilor specificate la 300 fl. de locu nu le statoresc, si pentru ce? pentru că cum motiveaza actorii n'au comprobato tota punctele delatiunii, va să dica, daca l'au acusatu pre cine-va că a furat siese boi, si numai 4 potu comprobă in contră densului, si eu inca sum vinovat, pentru ce am disu 6 in locu de 4; multe ar fi de scarmentat in sentința vener. consist. metropolitanu; le lasămu iuse, că de va veni tempul să ne potem folosi de ele atunci.

Éra de nu, romana pentru archivu vener. consist. metropol. pentru o memoria eterna la faptele sale.

In 8 maiu anul 1872 caușă acăstă suita si resueta ajunse la forul II, la consistor, gr. cat. erădanu, carele este delegat pentru Blasius de alu duoile foru — nu voiu să dicu, că corbu la corbu nu scote ochii, ci mi-paru cam minunat candu audiam din gurile altue cuviosilor si santililor parenti expressiuni de aceste: nu sunt cause momentose, pucine greseli omenesci, clericus non cito judicetur, celu ce nu cumproba ună, să nu se lase la comprobarea altoru-a, etc., dura mai minunata e ideea, că daca ore-care va apellă la sentința forului alu II. va fi indeterminat să traduca tote scriptele la 300 cole de pre limbă romana in limbă latină, pentru dragul si voi'a Strigoniu lui că alu III. foru delegat? ore nu ni s'ar poté noe delegă unu altu foru romanu, căci pentru aceea totu ar stă legatură catolicismului, căci Dieu me temu cu astfelu de foruri appellatorie in urma ni se va impune, că cu delaturarea limbei nostre materne să ducem procesele si suplicele in limbă Dnilor Canonici de la Strigoniu, adera in cea diplomatica magiara; destul că din tote aceste semne prevediură, că in casulu celu mai reu pentru protopopu sentința forului primu va fi ratificata, asiè s'a si intemplatu, si esta-modu nepotendu neci una parte apellă caușă acăstă se termina astufelu, că după unu intervalu de unu anu, Dnul Crisianu era se pota plusi pre undele crisiului seu vehementu si rapitoric.

Acuma se nască in noi intrebarea, că sub decursul unui anu cine va supleni officiul protopopescu? Se vorbă prin tractul Gurghiului, că fiul Dnului Crisianu, carele servește că capelanu langa parintele seu; — noi acceptăm eu totu altă de la dreptatea Pr. S. Sale metropolitanu, si speșămu că va sci allege personă, carea să reabilitizeze legaturele crestinescintre poporenii si preotii, căci pre basea acăstă potă să inflorăca pre pamentu beserică lui Christosu.

Suntemu convinsu, că o astfelu de persona neinteresata va sci pune cumpena si stavila amenintiarilor Dnului Crisianu, cari le respondesc inainte pentru acel insi mai alleșu besericani, cari cutesză a redică glasulu in contra protopopului, suntemu in urma convinsu, că numai o astfelu de persona bine nimerita va sci informă in venitoriu si pre vener. consistoriu si ordinariatu despre adeverată stare a lucrurilor si estmodu va incăsi si poftă de resbunare si din acele locuri de unde persecuările sub forme diverse totu-de-ună ar potă să vina neapparinte, dar' de respectivă sentință.

I. P. Maior,

Marmati' lună lui maiu, 1872.

Anticități, timpu fructivu, scolele confessionale romane admonește, reprezentanti teatrale in folosulu scolei romane din Strimtura, si ce-va din calatorii a representantelui nostru dietalui.

Pentru iubitorii si cercatorii de anticități abie asiè potă recomenda vre-unu tienutu mai bogatu in asta privintă docătu Marmati'a, si cu totu dreptulu, căci nu trece-annu in care să nu audi, că ici colă s'a gasită ce-va anticitate: bani, arme, vase, osse impetrite si alte unele din timpu-vechi, anticități, cari adeseori le potă vedea prin casele romanilor marmatieni, cari, dorere, mai alesu daca-su de auro sau argintu, se perdu prin manile judeanilor.

Audi de spre unu banu din timpul lui Traianu si vedi unu galbenu din dăilele lui Matia, o camesia de feru, lanchi, securi si alte unele de feru, si acum mai de curențu unu instrumentu de feru, care, după cum se poate cunoaște, au servit in verfulu unei rude de standard.

Doritorii de anticități aru astă multe lucruri antice intre muntii de la Borsia, unde acum se face unu drumu spre Bacovină.

Dupa vre-o trei vere ploiose, cari au seracită de diumetate poporul de aici, si l'a silitu a emigră prin Moldova, — in urma, veră este -tempu se areta si fructifera; căci, cum dice romanul, pre aici „tieră nostra iubesc secesă”, numai de ne aru feră bunulu Domnului de grandine, din carea chiaru si pâna acumă a avut parte unele otare.

Eeca ce a potutu ori si cine prevedă, s'a intemplatu precum prin alte comitate, asiè si la noi in Marmati'a.

Unele scole confessionale romane de aici au primitu admontiunea cea d'antăia, parte pentru că nu-su inzestrăte cu celle de lipsa, după lege, parte că n'au invetatori calificați.

Nu sciu, neci nu vreau a cercă că ore tote scolele acelé cu dreptu au fostu admonte, seau ba? atâtă sciu, că debue să veghiu, si să nu lassămu scolele noastre confessionale din manile noastre cu ori-ce sacrificie; căci de nu vomu socoti de noi, nu voru trece inca anii pactului dualistic, si vomu fi nevoiti a plange cu lacrime doreroase nepassarea nostru.

Scriindu despre scole, nu potu să retacu zelulu dlui prota din Strimtura V. Caracioni, carele in anul trecutu dandu mană cu bravul nostru jude cercualu I. Vintiui, prin cladirea unui drumu, prin locuitori Stimtureni a cascigatu scolei dea coloșvre 2500 fl.; era acum mai de aproape, in 12 maiu, prin una reprezentare teatrală tenuata in Strimtura, de diletanții de pre apă Idiei, asfădere s'a adunat in folosulu respectivei scole o suma frumosă; si aici are multu meritu suslaudatul dnu jude cercualu, căci precum am aflatu, la sucesulu frumosu asfădere a contribuita multu energiă si insuflețirea lui.

Inainte numai, Dloru! eternisati-ve memorie prin zidirea unei scole pompose in Strimtura, fiti zelosi a inaintă binele scolelor romane, căci daca ore eandu, aceea chiaru in timpurile de acum e de lipsa! si cine poate face acăstă mai inadinsu decătu unu jude energios, d'impreuna cu preofimea, carea debue să fie energiosa.

Éta că vomu alege incodata soli pentru dietă Ungariei, incodata, căci multi se indoiesc că ore intre giurstarile de acum ale tierrei, potă-se-va ore face inca alegere; cine scie, ce se poate întimplă in trei ani?

Si noi furem norocosi a vedea in midilocul nostru pre deputatul acestui cercu elect. allu Visiului; care precum se vede, va ramăne, cu pucina exceptiune, credințiosu fostului seu reprezentante.

D. reprezentante venindu in dăilele trecute in mediulocul nostru, prin o vorbire cătra alegatorii sei si-a depus mandatulu in mană acelora-a, carii de nou i l'a oferit.

Nu potem să nu multiamănu reprezentantului nostru, că a bine voită a ne spune, că intre legile aduse in sesiunea trecuta dietala, sunt si defectuoze; eu din parte-măsui fi dorit u audă cum-că cari sunt acele, in se aceea nu-nă spus.

Daru credem că si D. reprezentante le cugetă a fi acelă mai defectuoze, cari taia mai tare in drepturile poporului roman; cari drepturi in genere si in specie pentru marmatieni, cum că D. solu le-au aperat si le va aperă nu ne indoimă, cu atâtă mai inadinsu, căci nu e bine asiè, precum este, adica in tierra, si astă din cauza, fiindcă poate să fie si mai bine, mai alesu de către reprezentantii romanilor de la dietă din Pestă voru tienă strinsu la programă naționale.)

Eu scriu aci despre ună si altă, daru poporul? me veti intrebă, ce face? poporul, elu s'a saturat acum cu toate formele de guvernare; lu-audi candu si candu dicundu, că mai bine a fostu sub nemți, că domnii cei cu gulere de auri nă cerutu să platim portia si de la morți.

Nepasarea poporului apriatul se vede si de acolo, că neci cu silă nu-i potă duce să se inscrise intre indreptății de alegere, — „pentru ce să me duca, dica unul si-al-tul, — să me bata la Visiului cei ai lui Pap Sfmonu; éra altul, totu atâtă, nu scimă noi ce facu domnii prin Pestă, vedem că platim portia destulă.” *) etc.

Dare-aru bunulu Domn, că domnii in sesiunea viitoră a dietei să facă cătu de multă bine, că să potem dica românului, écca! domnii lucră pentru binele vostru, pentru

*) Este detorintă Dv. a alegatorilor, că să pretențeți acesta de la alesulu Dv.

**) Deputați occasionali, era preutii si invetitori pururea să instruesc poporul despre cele ce se petrecu, se facu, se ară trebul si nu se facu; dar' mai alesu despre însemnetatea luptei naționale, de la allu carei-a succeso depinde si usioraroa poporului. Luptă trebue să se porde cu perseveranță, căci nu se luptă pentru diu'a de astă-di, ci pentru viitorul; generatiunea prezente poate că să nu senteasca rezultatul luptei dar' voru senti-o de secură generatiunile viitorie. Daca vomu dormi in se, atunci si noi si generatiunea viitoră va senti apesare mai grea decum este cea de astă-di.

vostra.

Dorim că astăzi să fiă!

u... u...

Zernesci, 17./29. maiu 1872.

Domnule Redactoriu! Vediindu în corespondinția „Din țieră Barsei” publicată în preștiulul Dv. diuaru „Federatiunea” de la 12/24. ale curenței, subscrisa de pseudonimul „Delta” referitor la clubul românilor din Brașov — atenționându-se ceva și despre alegerile de deputați dietali din districtul Fagarasului, si dicundu-se între altele, să aceea — că Eu astăzi fi lucrând pentru alegera a doi deputați deachisti unguri și magnati, pentru că ar fi sosit la Fagaras sume considerabile, din cări poate să fă ajuns o parte și pre aici, și altele de acestea, și simțiindu-mi prin acestea onoarea mea gren atacata, — me vedu silit D. Red. ! a Te rogă, să benevolescă primă și inseră în preștiulul DTale diuaru — și urmatorul meu responsu, la incriminare a de susu.

Că se aretu onoratului publicu, ce calumna malitiosa este acăstă — nu voiu aduce de cătu dove probe, ună că eu inca sub 3/15 aprilie a. c. într-o corespondință a mea publicată în „Alb.” Nr. 33. din a. c. am scrisu urmatoriele: „De ora ce ungurii din Fagaras în diuarul magiaru „Korunk” au declarat, că voru să candideze doi magari de ai loru, pre Benedek și Teleki, pre ca-i credu ei, că i voru scote de deputati, cu ajutoriul boerilor nostri; și dar, că noi români să paralizăm planurile loru, eu sum de acea parere, că românia din acestu districtu, inca de acum'a să-si candideze doi romani buni, macar si guvernamentali, în acelu sensu, că acei-a la tempul seu, în solidaritate națională să fă acolo, unde i-ar cere interesele noastre patrioțice și naționali bene intialese.” Din acestea se vede, că eu din temere, că ungurii nu cum-va să apuce a atrage la sine pre alegorii nostrii cu amagiri și promisiuni, că în 1869. am facut de temporu atentă, la misericordie ungurilor, și am provocat pre intelectuală nostra din districtu la candidarea a doi romani buni, era nu unguri, precum dice „D. Delta.”

A două probă și mai bună, despre acăstă este: că fiindu în 24/12 maiu a. c. provocat, din partea municipiului Fagarasului, a duce la Pesta, cu D. Brana de Lemeny, o reprezentanță a municipiului către ministeriu, tocmai în cauza alegorilor dietali, și tocmai că să se impiedice cortesetele ungurilor loru și a sprințacol. Nepotindu eu merge din cause benecventate, indată a două sf in 25/13 maiu a. c. m-am adresat priușorii private, către unu functionar roman de poziție înalta, că barbatu pe influenția la regim, roganându-lu, să benevolescă Dsa, a se întrepune la locul competente, cu totu-deadinsulu, că incercările ungurilor, cari voru a se candida de deputati in Fagaras, să nu fie sprinținate, căci ar fi mai multu că ruse, că într-un districtu românescu, să cutedie a se candida neromani, tocmai acum'a, candu să a rezolvatu si români, să alegă deputati naționali. Daca scădă municipiul cele scorbite de „Delta” nu-mi încredintă reprezentarea sa și eu nu scrieamu astfel acele persone de influență.

Deci, din acestea, veri cine poate vedé, nu numai că eu n-am fostu pentru alegerea de deputati neromani, — dar' din contră că m-am silitu, după a mea potintia, pentru candidarea si reștrângere cu doi deputati romani.

Potu afirma cu fruntea seriu, — și acăstă — nu pentru D. „Delta”, ci pentru onoratului publicu, că nu numai in cauza alegorilor, dar' in tote cauzele noastre naționali, am fostu totudeun' acolo unde m'au cerutu interesele naționale mele, nu numai n'am eugetatui nici candu in viști mea să vendu vre odată vre unu dreptu naționalu, dar' din contra pentru aperarea lui mi am jertfuitu totu de ună tempulu și pung'a.

De-si modestia nu-mi permite, să instru aici jertfele mele, aduse la diferite ocasiuni pre altariu naționalei si besericei mele, precum nici ajutorele ce am datu multor tineri studenți, totu-si ună nu o potu lasă neatinsa, căci tocmai se referesc la obiectul de sub discussiune, si adeca: accea că la alegorile din Fagaras de la 1869. pre candu se versă bani pre la alegorii, eu singuru am fostu atunci, carele am scosu din pung'a mea preste 100 fl. pre sém'a alegorilor nostri, pentru că să votedie numai pre candidatul nostru naționalu — dovedea la acăstă D. D. Baritiu, fostul pretore Ratin, si judele singularu Penciu.

Daca cei cari me cunoscu, compara faptele mele cu incriminările Dlui „Delta”, apoi nu me indoescu că se convingu destulu, că acelea incriminări a provenit din ura si resbunare*) — si intr'adeveru trebuie se prinda mirare

*) Din preambulu am lassat a face partea personală, pentru că ve potem assecă că D. Corresp. nostru „Delta” nu este, dar' neci nu poate fi predominant de patimile ce-i atribuiti, facia de DV. apoi nu este astăzii teneru... este barbatu matru si n'a cerutu precum dăceti de la DV. neci candu nemica. — De altmintera cu numele si poziția DV. se face multa abusare, pot că făra scire si învoire DV. aied. e. mai nainte cu 10—15 dille ni s'au intemplatu a ceia una epistola de la unu corifeu magiaru (Polacinele alu automobilor romani) din Brașov, adressata unei Illustrații din Pest'a, in care se cere d'aci tramiterea unui candidat magiaru, dar' omulu să aiba insu si, seau să fă

Victoriu Emannilu 2 pusce de venat cu acu după sistemul austriacu, forte frumosu si gustuosu lucrate, tăntuite cu argintu si cu initialele regesci, gravate in platia. Regale s'a bucurat forte de acestu actu de amicetia si de curtoasă si i-a multumit numai decât pre calle telegrafica.

*(De la Sabbiu se scăde), că tienera conferință generale a Romanilor este inca si acum dorintă pia. Arci-episcopulu de la Blasius ar fi dorit, că in privința tienerii conferinței să se cera mai antâi consensul guvernului si mitropolitul de la Sabbiu n'ar fi avutu nimică in contră; acum ambii metropoliti voru face pasii necessari la guvernul si după aceea voru otura definitivu din a si locul conferinței. — Ne temem că pana atunci să nu fă prea tardi; situația e confusa si critica; alegerile sunt la usia si — fiascul va fi mare si nimic nu va folosi atunci mintea de pre urmă a Romanului.

*(Resultatul monopolului de tabac in Cislaitania in an. 1871.) Cigări interne s'au vendutu: 790,710,928 bucati cu 24,059,323 fl., externe 6,458,321 buc. cu 978,501 fl.; tabac de nasu 35,233 centenari 89 pundi cu 3,949,769 fl.; tabac de fumat 295,285 cent. 69 pundi; afara de acestea in epistole, 1,946,441,627 buc. cu 21,333,527 fl.; deci sumă totală a banilor incassati face 50,321,420 fl., adica cu 4,236,278 fl. mai multu că in anul precedentu.

*(Conferința sasilor din Ardelu.) Diariul „Siebenbürgische Blätter,” organul sasilor tineri, comunica unu telegrammu cu datul 5 iunie, relativ la conferința sasilor, tineră in Mediasiu, in care se dice, că desbaterile in adunare inca totu curg. Tineră adunare e moderata; desbaterile sunt petrundietorie si una intielegere e verosimila.

*(Din Cetatea-de-Petra.) Diariul „Pest. Lloyd” intr'unu nr. din sept. tr. impartește din Sioncuta-mare scirea, că s'ar fi alesu cu major. de 11 voturi vicecapitanu I. D. Paulu Dragosiu. Nu pricepem că nu ni-se scrie nemica d'ă dreptul. Apoi, după cum scimus, procurorul districtuale inca nu fusese alesu cu occasiunea restaurației. Alesu-s'au totu acum'a si acestu-a si cine?

*(D. Generalu I. Grig. Ghica) este numitul Aginte diplomaticu alu Romaniei la Constantinian'a.

*(Universitatea ardelenă.) Foi'a oficială „Buda-pesti Közlöny”, publica urmatoră scrisore imp. datata Schönbrunn 29 maiu 1872. cu referintia la înființarea universității in Clusiu: „La propunerea ministrului de cultu si iustiție publica, concedu, că proiectul de lege ce sună despre înființarea universității de Clusiu, să se prezenteze dietei viitorie era-si dimpreună cu bugetul. Concedu mai departe, că cu concursul legăturii viitorie si conformu modurilor propuse in proiectul ministrului, să se pota face tote pregătirile si spesele necesare spre înființarea acelei universități si deschiderea ei inca la inceputul anului scolasticu 1872/3.

(Fa milia), conoscutul diuaru romanu literarul bălătristicu de incoce de carpati, de la orlu 22 incolu era va apărea că pana acum'a cu illustrații. In „Familia” adeca aflam urmatorile: „In nrulu presentă (22) reincepem a publica si illustrații, si vomu continuă ei in viitoriu, ince nu in fia care numru, căci bugetul nostru redactionalnu nu ni permite astăzii spese mari, ci numai din candu in candu. Daca acei on. abonati ai nostri, cari ni detorescu pretiul abonamentului, s'ar' grabi mai tare a si refui restantă, noi amu publică bucurosu in fia care nr. celu pucinu una illustrație, dar' acumă, candu restantă, ce avem la publicu se urca preste 2000 fl., nu potem, far' a pericită insa-si esistentă foie nostre. — Apoi neci cele-lalte diuare române nu stau altu-cum; e tristu, dar' e astă!

*(Tempul si temperatură:) Domineca amu avutu tempu frumosu, asemenea si luni înainte de amedia-di, după amedia-di ploia mare, calda; asta-di marti ceiul si norosu si amenintia cu ploia in totu momentul. Termometrul + 20°, barometrul 28" 6". Ap'a cresce.

*(Apelul.) Către alegorii de deputatu dietaliu din cerculu electoralu alu Diorlentiu-Mare.

Diau alegorii de deputatu in cerculu Diorlentiu-Mare este prefisă pre 19. iunie st. n. a. c., deci, pentru că in acăstă dì să potem pasi cu demnitatea ce trebuie s'a aiba fia-care cetățienu, care vră a se folosi de dreptulu alegorii representantului seu, fără a lasă a ne amagi cei ce voiesc a ne calcă este cea mai mare necesitate a convocă una conferință pre diu'a premergatorie a alegorii, adeca pre 18. iunie, care cade marti după rosariele gr. orientale, la Diorlentiu Mare, unde consultandu-ne fratiescă să potem desemna persoană pre carea să cada increderea noastră fără de a ne vedé constrinsă a ne certă in decurgerea acelui actu de mare insemență. — In acea conferință vomu cercă a afia persoană pre carea după sanetosa ratuire să o potem insarcină cu sinceră si resolută aperarea intereselor noastre celor mai vitali, si carea să fă in pusetea favorabilă si bine nimerita, că să nu aspire la vre-unu oficiu ori dominitate personală, era de alta parte, corruptori să nu cutedio a o imbiă cu pretiu, binevenitul numai tradatorilor.

Cu acăstă ocasiune nu potem intrelasă a recercă cu tota modestia pre personale, cari voiesc a fi candidati si prin urmare a fi alesi pentru cerculu de alegere alu Dior-

VARIETATI.

*(Diariul „P. L.”) scrie, că deachistii din cerculu Hategului, au candidat pre preutulu rom. cat. Stefanu György de deputatu dietaliu. Acăstă e de totu fără baza, fiind că altu candidat deachistu nu este, decât celu ce a mai fostu, renegatul Coloman Barcsay. Astfelu dăce numitul diuaru; dar' ore ce voru dăce români hătiegan? acăstă, strainii n'au pu-u-o in cumpena

*(Monitorul oficial din România) publica statutele despre decoratiunile militare pe care le va impartă principale Carlu.

*(In Washington) in Americă sunt preste 3000 femei ocupate că librari, culegatori de litere, copisti, imprimatori etc.

*(Morte prin unu acu) Morindu forte repentinu muerea sisebitoriului de la cabinetul anatomical din Leopold, fă obdusă si s'a afiatu, că causatorul morții ei a fostu unu acu, cu care i-a impinsu anima o persoană, care de securu a fostu expertă in anatomia.

*(Dona Imperator) In 28. maiu constele Wimpfen fă numitul de consulul la curtea regelui Italiei, cu asta ocazie imperatorele Austriei trimisese reguli

bine „provedintu” cu parale, pentru că se poate aporta si spesele electorale si candidatului romanu, căci numai estu-modu se potu trăsi cu tote că in epistolă resp. se constatadea că alegorii magari si romani ar fi in majoritate. etc. In aceasta epistola numele DV. (Metianu János Esperes ur) figurează într-unu modu compromisitoriu pentru reputația românească a DV. — Se poate că acesta să a intemplatu fără de scirea DV. si numai pre basea reputației ce veti fi avendu la guvern. Nu scimus, dar faptul este astăzii precum vi-o spuseam.

Red.

